Sylwester Szafarz

W dniach od 22 do 24.10.2024 r. odbyła się w Kazaniu (stolica Tatarstanu, w środkowej Rosji) XVI Konferencja na szczycie BRICS Plus z udziałem wszystkich 9 członków rzeczywistych tej Organizacji. Uczestniczyło także 6 organizacji międzynarodowych i 32 przywódców zaproszonych państw z całego świata, spośród których 15 krajów złożyło formalne wnioski o członkowstwo. W sumie, w Konferencji brało udział 5.255 uczestników: ministrów, doradców, ekspertów i in. Była to zarazem pierwsza Konferencja na szczycie z pełnym udziałem przywódców nowych (od 01.01.2024.) państw członkowskich: Egiptu, Etiopii, Iranu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Do Kazania przybył także Antonio Guterres, Sekretarz Generalny ONZ.
Deklaracja końcowa zostanie przekazana Radzie Bezpieczeństwa ONZ. Pod każdym względem Konferencja była więc wydarzeniem bez precedensu w historii omawianej Organizacji. Jej znaczenie określiła dobitnie Walentyna Matwiejenko, marszałek Rady Najwyższej Federacji Rosyjskiej, stwierdzając: „nie wybory w USA lecz owa Konferencja BRICS Plus określi przebieg przyszłego rozwoju ludzkości” (w wywiadzie dla agencji TASS, z dnia 19.10.2024.). Motto Konferencji zostało określone następująco: „Umacnianie multilateralizmu (wielobiegunowości) dla dobra zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa świata”.

Prezydent ChRL Xi Jinping powiedział wprost: „zbudujemy nowy gmach świata poprzez dodawanie cegły do cegły” (brick by brick) – to analogia do nazwy BRICS. Na początku nasza Organizacja wyglądała jak pięć palców u jednej dłoni. A od teraz ta dłoń stanie się jeszcze mocniejsza”.
W świetle obrad Konferencji można wyodrębnić najważniejsze aspekty ilościowe BRICS Plus w kontekście światowym, a mianowicie: 45% ogółu ludzkości, 33% obszarów lądowych, ponad 35% wartości ŚPB,, wartość obrotów handlowych w ramach Organizacji to 678 mld USD rocznie, na terenach BRICS Plus znajduje się 72% światowych zasobów rud metali ziem rzadkich i 75% rudy magnezu, wkład poszczególnych państw członkowskich do łącznego PKB Organizacji (ponad 30 bln USD) wynosi: Chiny - 70%, Indie -13%, Rosja - 8%, Brazylia - 7%, RPA - 2%. Już 95% obrotów w handlu zagranicznym Rosji z partnerami BRICS-owskimi rozliczanych jest w walutach narodowych. W ramach BRICS Plus powstało już ponad 2.500 specjalnych stref ekonomicznych i pomyślnie rozwija się współpraca w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku.
Nie ulega wątpliwości, że ww. atuty ilościowe i materialne wywierają pozytywny wpływ na elementy jakościowe w bieżącej działalności Organizacji i na jej przyszłe poczynania. Dlatego też przedmiotem obrad i decyzji były wszystkie kluczowe zagadnienia nurtujące naszą cywilizację. Znalazły one swe odzwierciedlenie w przemówieniach przywódców, w licznych

rozmowach dwustronnych „od świtu do nocy", w naradach w wąskim i w szerokim gronie (tzn. BRICS Plus razem z rozszerzonym składem tzw. out-reach format) oraz w Deklaracji końcowej (Kazan BRICS Declaration).
Konferencja dowiodła, że próby izolowania Rosji przez Zachód nie powiodły się. W czołówce ww. elementów jakościowych wymienić należy następujące kwestie: utrwalanie pokoju i bezpieczeństwa, efektywny rozwój oraz rozszerzanie i doskonalenie współpracy o wysokiej jakości w ramach BRICS Plus, demokratyzacja stosunków międzynarodowych, realizowanie zasad harmonii i pokojowego współistnienia pomiędzy cywilizacjami, efektywne, nowatorskie oraz kompleksowe budowanie świata wielobiegunowego, usprawnianie globalizacji gospodarczej oraz uniknięcie nowego kryzysu wskutek wzrostu zadłużenia (nota bene: w końcu października 2024 r. MFW podał, że „łączny dług publiczny (państwowy) świata przekroczył już 100 mld USD, co stanowi groźną bombę zegarową z opóźnionym zapłonem").
BRICS-owi nie chodzi o obalanie istniejącego ładu światowego lecz o jego zreformowanie i o kreowanie „nowej rzeczywistości", umacnianie solidarności i współpracy BRICS Plus z tzw. Globalnym Południem oraz pomiędzy państwami wchodzącymi w skład tegoż Południa, zmiany klimatyczne oraz ich konsekwencje, bezpieczeństwo żywnościowe i energetyczne, likwidowanie ubóstwa, reformowanie ONZ (np. Indie, Brazylia i Republika Południowej Afryki powinny nieuchronnie stać się stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa), usprawnienie międzynarodowego systemu finansowego i de-dolaryzacja oraz usunięcie pozostałości po konferencji w Bretton Woods) i in.
Przemówienia przywódców…
…były tym razem niezwykle treściwe i ciekawe (w uzgodnionym czasie 7 minut każde).

B -Brazylia: Prezydent Luis Ignacio Lula da Silva, przyszły rotacyjny przewodniczący BRICS Plus na rok 2025, nie był w stanie uczestniczyć osobiście w Konferencji wskutek nieszczęśliwego wypadku. Brazylię reprezentował pan Mauro Vieira, minister spraw zagranicznych. Natomiast Prezydent Lula da Silva wygłosił przemówienie via video link. Podkreślił coraz ważniejszą rolę BRICS Plus i państw partnerskich w rozwiązywaniu takich kardynalnych problemów globalnych jak: głód i ubóstwo, zmiany klimatyczne, budowanie świata wielobiegunowego, zlikwidowanie apartheidu w dostępie ludzi do opieki medycznej, do leczenia oraz do oświaty i do sztucznej inteligencji, położenie kresu wojnom, w których giną niewinni ludzie (np. Palestyna. Ukraina, Liban i in.) oraz rozwiązywanie konfliktów metodami pokojowymi i dyplomatycznymi, zwiększenie roli politycznej, gospodarczej, społecznej itp. państw Globalnego Południa. Z myślą o tym, motto przyszłorocznej brazylijskiej prezydencji rotacyjnej i XVII Konferencji na szczycie brzmieć będzie następująco: „Rozwijanie współpracy w ramach Globalnego Południa celem zapewnienia całościowego i zrównoważonego zarządzania jego sprawami".

R – Rosja: prezydent Władimir Władimirowicz Putin, jako gospodarz i rotacyjny przewodniczący BRICS Plus w 2024 r., był niezwykle aktywny i zapracowany w trakcie Konferencji. Wygłosił kilka ważnych przemówień, z których najistotniejszą była zapewne jego wypowiedź na sesji plenarnej. A oto główne wątki tej wypowiedzi: systematycznie wzrastają wpływy i rola BRICS Plus na arenie międzynarodowej, szczególnie w rozwiązywaniu palących problemów globalnych i regionalnych. Rosja przywiązuje duże znaczenie zwłaszcza do 4 grup tych problemów: - polityka i bezpieczeństwo, - gospodarka i finanse, - kultura i sprawy humanitarne, - sprawne włączenie nowych państw członkowskich do pierwotnego grona BRICS Plus (w wypowiedzi dla

mediów, na zakończenie Konferencji, Prezydent W.W.Putin stwierdził, że BRICS Plus nie jest instytucją zamkniętą lecz stoi ona otworem przed wszystkimi, którzy podzielają jej walory). Ponadto, trzeba efektywnie rozstrzygnąć 2 kardynalne sprawy: doskonalenie współpracy finansowej w ramach BRICS Plus i określenie optymalnej formuły rozszerzania Organizacji. Przy tym należy skutecznie brać pod uwagę rosnące zainteresowanie ze strony ponad 30 państw Globalnego Wschodu i Południa ws. współpracy z BRICS Plus. W procesie rozszerzania należy zachować niezbędną równowagę, aby nie zmniejszać efektowności funkcjonowania Organizacji. W tym duchu należy włączyć formułę państw partnerskich do Deklaracji końcowej Konferencji. Należy też podkreślić zwiększającą się dynamikę udziału BRICS Plus w rozwiązywaniu spraw globalnych. „Ponosimy odpowiedzialność za losy świata nie w słowach lecz w czynach. W tych staraniach wywieramy pozytywny wpływ na stabilizację i na bezpieczeństwo świata, co jest zgodne z aspiracjami większości globalnej w okresie, kiedy budujemy świat wielobiegunowy".

I – Indie: premier Narendra Modi: działalność BRICS Plus powinna być zorientowana ku rozwiązywaniu problemów globalnych i ku zaspokajaniu potrzeb obywateli Ziemi. W tym celu należy eliminować podziały na linii Południe - Północ i Wschód - Zachód. Priorytetowe potrzeby występują we wszystkich krajach: wzrost inflacji, bezpieczeństwo żywnościowe, energetyczne, zdrowotne, klimatyczne i zaopatrzenie w wodę. Do tego należy dodać umacnianie bezpieczeństwa w takich branżach jak poważne nowoczesne wyzwania np.: ataki cybernetyczne, dezinformacja, sztuczna inteligencja i in. BRICS Plus może odegrać pozytywną rolę w rozwiązywaniu tych problemów i wykazywać, że nie jest Organizacją kreującą podziały, lecz że działa w interesie całej ludzkości. W tym celu należy stosować metody dialogu i dyplomacji, a nie wojny. Trzeba także zwalczać terroryzm i eliminować źródła jego finansowania. W tej mierze nie może być żadnych dwuznaczności i „podwójnych standardów". Szczególnej troski wymaga też opanowanie i powstrzymanie postępującej radykalizacji młodzieży w wielu krajach świata. Ponadto, Indie popierają wprowadzenie nowej kategorii krajów partnerskich BRICS Plus oraz jej urzeczywistnienie na drodze konsensusu pomiędzy stałymi członkami naszej Organizacji. Trzeba wykazywać dobitnie, że nie zamierza ona zastępować istniejących instytucji międzynarodowych lecz wymaga jedynie ich zreformowania stosownie do współczesnych potrzeb i możliwości rozwojowych oraz odpowiedniego uwzględnienia interesów Globalnego Południa - w szczególności. Indie zamierzają doskonalić współpracę z BRICS Plus i popierać wysiłki zmierzające do integracji finansowej w ramach tej Organizacji oraz eksponują rosnącą rolę Nowego Banku Rozwoju. Na zakończenie N. Modi złożył najlepsze życzenia powodzenia Brazylii - przyszłemu przewodniczącemu rotacyjnemu BRICS Plus w roku 2025.

C – Chiny: prezydent Xi Jinping odegrał bardzo ważną rolę na Konferencji pod względem politycznym, merytorycznym i programowym. Przywódca chiński wygłosił kilka zasadniczych przemówień, odbył wiele spotkań i przedstawił kilka istotnych propozycji makro na przyszłość. W wyniku spotkania Xi Jinpinga z Narendą Modim uregulowane zostały dość skomplikowane kwestie graniczne pomiędzy obydwoma największymi mocarstwami świata - Chinami i Indiami. W przemówieniu na pierwszej sesji plenarnej Prezydent Xi ocenił, że rozszerzenie BRICS Plus stanowi poważny krok milowy naprzód w historii rozwoju tej Organizacji oraz w ewolucji sytuacji na arenie międzynarodowej. Kardynalnym elementem tego procesu jest ustanowienie kategorii krajów partnerskich BRICS Plus. Obecnie bardzo ważne znaczenie ma właściwe wykorzystanie

owego dorobku i utrzymanie odpowiedniego tempa rozwoju BRICS Plus.„Powinniśmy bazować na poważnych dokonaniach tej przełomowej Konferencji na szczycie, aby działać po nowemu i kroczyć naprzód jako jeden mąż. Bowiem główna współczesna alternatywa jest następująca: czy zdołamy uchronić świat przez niełądem i chaosem, czy też powrócimy na drogę pokoju i rozwoju”?
Dlatego też, wspólnym wysiłkiem powinniśmy budować BRICS Plus jako wiodący kanał umacniania solidarności i rozwijania współpracy pomiędzy krajami Globalnego Południa oraz jako awangardową siłę w zakresie wdrażania reform w systemie zarządzania sprawami światowymi. W tym celu Prezydent Xi Jinping określił kilka kardynalnych i ważnych zadań makro do zrealizowania w działalności Organizacji. A mianowicie:
1. Obrona (zapewnienie) pokoju i wspólnego bezpieczeństwa poczynając od BRICS Plus, a następnie rozszerzenie tych wymagań w skali uniwersalnej. Należy kierować się przy tym czterema zasadami: - unikanie ekspansji na polach bitewnych; - nie eskalowanie wrogich poczynań; - nie podsycanie ognia (płomieni) konfliktów; - dążenie do rychłego złagodzenia (deeskalacji) sytuacji. Szczególnie pilne jest wstrzymanie działań bojowych (zawieszenie broni) oraz zaprzestanie mordowania ludzi. Niezbędne jest także kompleksowe, sprawiedliwe oraz trwałe uregulowanie kwestii palestyńskiej.
2. Ważnym zadaniem BRICS Plus jest stymulowanie innowacji oraz rozwoju i tworzenia potencjałów wytwórczych o wysokiej jakości. ChRL deklaruje gotowość do innowacyjnej współpracy tego rodzaju ze wszystkimi państwami członkowskimi BRICS Plus, szczególnie w takich dziedzinach jak: sztuczna inteligencja, badanie zasobów na dnie mórz i oceanów, specjalne strefy ekonomiczne, cyfrowe metody utrzymania ekosystemów itp.
3. BRICS Plus powinien traktować zielony rozwój jako podstawową metodę zrównoważonego rozwoju oraz przeobrażeń zmierzających do redukowania zużycia paliwa węglowego. „Zieleń jest kolorem naszych czasów” - stwierdził prezydent Xi. Właśnie z myślą o tym Chiny rozwijają produkcję samochodów o napędzie elektrycznym, baterii litowych, sprzętu fotowoltaicznego itp. oraz deklarują gotowość do współpracy ze swoimi partnerami w zakresie zielonych branż przemysłowych, czystej energii i zielonego kopalnictwa.
4. BRICS Plus - opowiadający się za ideałami i normami sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych - powinien nadal umacniać swą pozycję w czołówce niezbędnego nowatorskiego reformowania systemu zarządzania sprawami światowymi. Tymczasem jednak na świecie następują głębokie przemiany, ale ów przestarzały system wlecze się z tyłu. Chiny od dawna opowiadają się za multilateralizmem (wielobiegunowością) nowego ładu światowego, który może powstać z zastosowaniem metody pogłębionych konsultacji, wnoszenia wspólnego wkładu do tego dzieła oraz czerpania wspólnych korzyści z tego tytułu. Reformowanie omawianego systemu zarządzania powinno dokonywać się z poszanowaniem zasad uczciwości, sprawiedliwości, otwartości i kompleksowości oraz zwiększenia roli krajów rozwijających się w zarządzaniu sprawami światowymi. Szczególnie pilne jest obecnie nowoczesne zreformowanie międzynarodowego systemu finansowego. Uwzględniając wzrost znaczenia Globalnego Południa, powinniśmy udzielić korzystnej odpowiedzi na wezwania różnych krajów ws. przystąpienia do BRICS Plus. Celowi temu służy właśnie ustanowienie statusu (mechanizmu) państwa partnerskiego, stwierdził Prezydent ChRL. Konferencja przyznała już taki status 13 państwom: Algierii, Białorusi, Boliwii, Wietnamowi, Indonezji, Kazachstanowi, Kubie, Malezji, Nigerii, Tajlandii, Turcji, Ugandzie i Uzbekistanowi.
5. Jako zwolennik harmonijnego współistnienia pomiędzy wszystkimi cywilizacjami, BRICS Plus ma szczególną rolę do odegrania w zakresie rozwijania współpracy w takich dziedzinach jak:

oświata, sport, sztuka i in. Rzecz w tym, aby różne kultury oddziaływały na siebie w sposób inspirujący i rozświetlały dalszy szlak w działalności Organizacji. Prezydent Xi Jinping wyraził zadowolenie z powodu urzeczywistnienia swej propozycji, zgłoszonej w roku ubiegłym, w sprawie współpracy w dziedzinie oświaty cyfrowej. W ślad za tym, w ciągu następnych 5 lat Chiny utworzą 10 ośrodków szkoleniowych w państwach należących do BRICS Plus oraz, tamże, lokalne ośrodki szkoleniowe dla 1.000 pracowników oświaty, nauczycieli i uczniów. Nie ulega wątpliwości, że ww. propozycje programowe Prezydenta Xi Jinpinga są adekwatne do wymagań i do potrzeb naszych czasów oraz przyczynią się do ukierunkowania i do stymulowania innowacyjnej działalności Organizacji.

S - South Africa (Afryka Południowa): prezydent Ciryl Ramaphosa: BRICS Plus stanowi bardzo korzystną platformę współpracy, szczególnie społecznej, gospodarczej i kulturalnej, pomiędzy Globalnym Południem i tzw. rynkami wschodzącymi („emerging markets"). Np. funkcjonuje już międzynarodowy korytarz transportowy na linii Północ - Południe, od Sankt Petersburga do Mumbai (w Indiach). W Afryce powstaje kontynentalna strefa wolnego handlu, zaś Unia Afrykańska tworzy regionalny rynek transportu lotniczego. Niezbędne jest wprowadzenie na świecie nowego systemu wielobiegunowego, który będzie „kamieniem węgielnym stosunków międzynarodowych". Należy umocnić i zreformować istniejące instytucje międzynarodowe, aby mogły one odgrywać konstruktywną rolę w dążeniu do pokoju i do bezpieczeństwa na Ziemi. „Nie możemy pozwolić na to, aby konflikty trwały w nieskończoność; musimy poszukiwać dróg wiodących do pokoju".
Ponadto, RPA niepokoi i martwi się bardzo z powodu zbrojnej agresji Izraela przeciwko Palestyńczykom , co jest oceniane jako ludobójstwo. W tej sprawie władze RPA wystąpiły z pozwem przeciwko Izraelowi do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. „Świat nie może siedzieć bezczynnie i spoglądać na cierpienia ludzkie". RPA opowiada się za pokojowym rozwiązaniem konfliktu bliskowschodniego w proponowanej formule dwu-państwowej zakładającej utworzenie państwa palestyńskiego w granicach z 1967 r. i ze stolicą we Wschodniej Jerozolimie. Palestyna ma pełne prawo do samostanowienia. Na gruncie afrykańskim toczą się również inne groźne konflikty: w Sudanie, w Sahelu i na obszarach wielkich jezior. Trzeba znaleźć trwałe pokojowe uregulowanie wszystkich tych i innych konfliktów na drodze negocjacji i dyplomacji.

Przemówienia przywódców nowych państw członkowskich, którzy zadebiutowali z powodzeniem na forum Konferencji i BRICS Plus - w ogólności.
Egipt: Prezydent Abdel Fattah-Al. Sisi wyraził zadowolenie z przynależności Egiptu do BRICS Plus i zadeklarował gotowość do rozwijania aktywnej współpracy strategicznej z partnerami. Wiele uwagi poświecił współczesnym konfliktom regionalnym i sporom międzynarodowym. W celu ich trwałego rozwiązywania niezbędne są skuteczne kolektywne wysiłki całej wspólnoty międzynarodowej. Prezydent zwrócił uwagę na fakt niepowodzenia (failure) tej wspólnoty w staraniach o położenie kresu agresji izraelskiej w strefie Gazy oraz w Libanie - i to niezależnie od nieustannych ostrzeżeń dotyczących poważnych konsekwencji, które mogą wyniknąć z takich konfliktów. BRICS Plus powinien odegrać ważną rolę w tej mierze i w staraniach o wdrożenie nowego ładu (systemu) międzynarodowego. Chodzi, w szczególności. o taki system finansowy, który powinien pomagać krajom rozwijającym się oraz o likwidację zadłużenia sięgającego 4 bln USD z tytułu niewpłaconych dotacji finansowych na rzecz ochrony klimatu. Ponadto, państwa członkowskie BRICS Plus powinny podejmować wspólne przedsięwzięcia

zwłaszcza w energetyce, w technice, i w innowacjach, a także w sferze kultury - dla dobra społecznego.
Iran: Prezydent Masoud Pezeshkian zaproponował, aby BRICS Plus utworzył transparentną, uczciwą, kompleksową i nie dyskryminacyjną instytucję służącą rozwijaniu handlu wielostronnego ze szczególnym uwzględnieniem interesów państw Globalnego Południa i krajów rozwijających się. Szeroki zasięg geograficzny państw BRICS Plus stanowi unikalną możliwość ułatwiania rozwoju powiązań międzynarodowych dla wspólnych korzyści poprzez łagodzenie dysproporcji w rozwoju oraz polepszanie dobrobytu obywateli. Prezydent stwierdził, co następuje: „przyszłość należy to tych krajów, które odgrywają najbardziej znaczącą rolę w tworzeniu i urzeczywistnianiu nowego ładu współdziałania na zasadach dialogu, konsensusu i sprawiedliwości".
Fundamenty świata jednobiegunowego stały się już niezwykle słabowite i zdestabilizowane. Dlatego też tworzenie koalicji (sojuszów) oraz nawiązywanie konstruktywnych, pozytywnych i przyjacielskich stosunków międzynarodowych stanowi część współczesnej rzeczywistości i jest pochodną żądań wielu państw i obywateli pragnących uwolnić się od unilateralizmu (jednobiegunowości). Wszakże samemu, w pojedynkę, we współczesnych uwarunkowaniach nie da się zbudować lepszego świata. Potrzebne jest wspólne zdecydowanie i takież działanie. Niezbędne są też fundamentalne zmiany celem zreformowania obecnego systemu (ładu) i wprowadzenia nowego opartego na zrównoważonej władzy, sprawiedliwości i zadowoleniu społecznym. Jednakże międzynarodowe kryzysy i wyzwania wymagają wspólnych poczynań, ku czemu zmierza Islamska Republika Iranu.Wszakże jednostronne sankcje nadwyrężyły prawa międzynarodowe i humanitarne oraz utrudniły wysiłki zmierzające do zbudowania bezpiecznego i rozwiniętego świata".
Etiopia: Premier Abyi Ahmed zaapelował o intensyfikację wymiany handlowej w łonie BRICS Plus w zakresie kluczowych dziedzin gospodarczych i w inwestycjach. Gospodarka Etiopii zajmuje trzecie miejsce w ramach Afryki Sub-saharyjskiej. Premier wyraził uznanie państwom członkowskim BRICS Plus za ich determinację w dążeniu do urzeczywistnienia nowej wizji świata wielobiegunowego zgodnie z żądaniami ze strony krajów Globalnego Południa. A tymczasem niektóre państwa członkowskie prezentują Organizację jako przeciwwagę wobec ładu światowego zdominowanego przez Zachód.
Zjednoczone Emiraty Arabskie: minister Spraw Zagranicznych Abdullah Bin Zayed Al Nahyan - w imieniu prezydenta Mohammeda (o tym samym nazwisku) zauważył na wstępie, że BRICS Plus nie ogranicza się tylko do współpracy gospodarczej w tak trudnych czasach, lecz że promuje dialog międzynarodowy w duchu wspólnych interesów partnerów, wzajemnego poszanowania w dążeniu do budowania razem lepszego i stabilnego jutra. Naszym zadaniem jest również poszukiwanie konstruktywnych rozwiązań długofalowych w odniesieniu do zmian na świecie, które dotyczą wszystkich krajów. Utrzymanie pokoju oraz bezpieczeństwa międzynarodowego jest powszechnym wymaganiem w dążeniu do sprostania wyzwaniom globalnym. Jeśli chodzi o Strefę Gazy, to uregulowanie problemu może nastąpić w wyniku zrealizowania formuły „dwóch państw", zaprzestania wojny w Libanie oraz agresji izraelskiej wobec sąsiadów.
Konieczne jest doskonalenie współpracy w wielu dziedzinach z Organizacją pod nazwą „Przyjaciele Pokoju" („Friends of Peace") oraz z partnerami w ramach BRICS Plus celem realizowania założeń innowacyjnej strategii gospodarczej. W tym kontekście multilateralizm (wielobiegunowość) nie jest tylko opcją lecz koniecznością oraz fundamentem stabilności i rozwoju. ZEA doceniają rolę emerging economies i krajów rozwijających się w procesie

kształtowania gospodarki światowej. W tym względzie Globalne Południe powinno być jeszcze bardziej aktywne i dysponować większymi wpływami w procesie podejmowania decyzji w sprawach gospodarczych. ZEA widzą także potrzebę doskonalenia wymiany wiedzy, informacji i doświadczeń w tych kwestiach oraz deklarują gotowość do rozwijania pozytywnej współpracy z zaprzyjaźnionymi krajami i organizacjami międzynarodowymi oraz wyrażają przeświadczenie, że nasza Konferencja przyczyni się również do doskonalenia współpracy pomiędzy państwami członkowskimi BRICS Plus.
Gość specjalny, Antonio Guterres, Sekretarz Generalny ONZ podkreślił na wstępie, że BRICS Plus, jako organizacja międzyrządowa, może odgrywać coraz większą i skuteczniejszą rolę w umacnianiu wielobiegunowości z korzyścią dla rozwoju bezpieczeństwa globalnego. Może też przyczyniać się do tworzenia bardziej zrównoważonego systemu finansowego, który jest przestarzały, nieefektywny i niesprawiedliwy, stymulować poczynania w sprawach klimatycznych, ułatwiać dostęp do zdobyczy technologicznych oraz przyczyniać się do przywrócenia pokoju, szczególnie w Strefie Gazy, w Libanie i in. Poczynania Rady Bezpieczeństwa ONZ powinny być efektywniejsze, zwłaszcza jeśli chodzi o przywrócenie pokoju w Strefie Gazy, uwolnienie zakładników, zrealizowanie formuły dwóch państw (palestyńskiego i izraelskiego) oraz o zapewnienie pokoju na Ukrainie, w Sudanie itp. Ludzkość stanowi jedną wielką rodzinę człowieczą, która powinna sprostać wyzwaniom globalnym, jak np. konfliktom, zmianom klimatycznym, istniejącym dysproporcjom, ubóstwu, niedożywieniu, kryzysowi zadłużenia i in. ONZ uchwaliła niedawno Pakt Przyszłości, w realizacji którego BRICS Plus może odegrać znaczącą rolę.
Udział Antonio Guterresa w XVI Konferencji i jego przemówienie na sesji w szerokim formacie (tzn. w gronie wszystkich uczestników) miał swoją wymowę i odbił się szerokim echem w świecie, jako wyraz uznania dla rosnącego znaczenia BRICS. Po wyjeździe z Kazania, A. Guterres zamierzał udać się do Kijowa, ale Prezydent W. Żełenski uznał jego wizytę za niepożądaną.

Deklaracja Konferencji w Kazaniu - Kazan BRICS Declaration jest bardzo ważnym i kluczowym dokumentem stanowiącym uogólnienie i syntezę obrad, analizę sytuacji wewnętrznej i globalnego otoczenia BRICS Plus oraz założenia programowe na przyszłość. Ze zrozumiałych względów, poniżej przedstawiam jedynie najważniejsze treści tego dokumentu, odsyłając zainteresowanych Czytelników do załącznika (w wersji angielskiej), który zawiera pełny tekst Deklaracji. Składa się ona z 4 części i ze 134 punktów monotematycznych. Generalny tytuł Deklaracji został sformułowany następująco: „Umacnianie multilateralizmu (wielobiegunowości) celem sprawiedliwego rozwoju i bezpieczeństwa globalnego". Tytuł ten można uznać jako sedno Konferencji w Kazaniu.
Podaję poniżej orientacyjnie nazwy poszczególnych części dla zachęty i dla zainteresowania Szanownych Czytelników kluczowymi treściami tych części odzwierciedlającymi syntetycznie przebieg i przedmiot Konferencji:
Część I: „Umacnianie multilateralizmu (wielobiegunowości) na rzecz bardziej sprawiedliwego i demokratycznego ładu światowego";
Część II: „Rozwijanie współpracy dla dobra stabilności i bezpieczeństwa globalnego i regionalnego";
Część III: „Rozszerzanie współpracy gospodarczej i finansowej na rzecz sprawiedliwego rozwoju globalnego";
Część IV: „Konsolidowanie wymiany społecznej (międzyludzkiej, people-to-people exchanges).

Podkreślam z zadowoleniem, że dokumenty i sprawozdania konferencyjne publikowane były niezwłocznie i w różnych wersjach językowych. Korzystałem z wersji angielskiej obejmującej łącznie 33 strony komputerowe. (Deklaracja w zał.).

A oto najważniejsze treści Deklaracji wybrane w sposób nieco subiektywny, za co z góry przepraszam: BRICS Plus będzie nadal występował w obronie praw człowieka i fundamentalnych swobód obywatelskich. Będzie też zwalczał rasizm, ksenofobię, nietolerancję, dyskryminację, nienawiść i neonazizm oraz przeciwstawiał się konfliktom zbrojnym na świecie. Powinny być one regulowane w sposób pokojowy, metodami dyplomatycznymi i mediacyjnymi. Będzie też szerzył normy tolerancji, pokojowego współistnienia i praw człowieka. BRICS Plus jest głęboko zatroskany zwłaszcza konfliktami na Bliskim Wschodzie, eskalacją przemocy, cierpieniami ludzkimi, okupacją terenów palestyńskich w wyniku izraelskiej ofensywy wojskowej. W tej sytuacji kwestią nader pilną jest ustanowienie niezwłocznego oraz całościowego zawieszenia broni, bezwarunkowe uwolnienie zakładników, z obydwu stron itp.
W Deklaracji zawarte jest „potępienie w stosunku do izraelskich ataków skierowanych przeciwko operacjom humanitarnym" oraz poparcie dla postępowania RPA na drodze prawnej (sądowej) przeciwko Izraelowi. „Palestyna powinna być pełnoprawnym państwem członkowskim ONZ". W Deklaracji wyrażono też sprzeciw wobec izraelskich ataków na Liban i pogwałcania integralności terytorialnej Syrii. Jeśli zaś chodzi o Ukrainę, to BRICS Plus wyraża poparcie dla wysiłków zmierzających do pokojowego uregulowania tego konfliktu metodami dialogu i dyplomacji. W przypadku konfliktów na gruncie Afryki, to należy kierować się zasadą, że „problemy afrykańskie powinny być regulowane przy pomocy rozwiązań afrykańskich". Pilną sprawą jest również pokojowe uregulowanie sytuacji w Afganistanie i zwalczanie terroryzmu. BRICS Plus popiera wysiłki zmierzające do nierozprzestrzeniania zbrojeń i rozbrojenia oraz do nieumieszczania broni w przestrzeni kosmicznej, a także potępia rozsiewanie dezinformacji, korupcję oraz zorganizowaną przestępczość trans graniczną. Sprawą o fundamentalnym znaczeniu jest konieczność zreformowania istniejącego systemu finansowego na świecie, uregulowanie kwestii jego rosnącego zadłużenia, jak też długów poszczególnych krajów. Należy korzystać z walut narodowych w ramach BRICS Plus przy regulowaniu płatności i rozliczeń związanych z transakcjami gospodarczymi, finansowymi, inwestycyjnymi i handlowymi między państwami członkowskimi Organizacji. Konieczne jest też odrestaurowanie łańcuchów dostaw porozrywanych w wyniku zjawisk kryzysowych rożnego rodzaju. Normalizacja tych łańcuchów ma duże znaczenie dla stymulowania zrównoważonego rozwoju poszczególnych państw i całego świata.
W Deklaracji wyeksponowano, w szczególności, znaczenie, jakie BRICS Plus przywiązuje do obecnych szybkich przemian technologicznych oraz ich konsekwencji, do sztucznej inteligencji, do zwalczania protekcjonizmu, do rozwoju energetyki i sieci transportowych, do badań oceanograficznych, do rozwoju turystyki, a także do uregulowania problemów podatkowych, do współdziałania w profilaktyce i w likwidowaniu konsekwencji klęsk żywiołowych, w ochronie zdrowia i zwalczania pandemii itp. W tym kontekście w Deklaracji znalazły się słowa poparcia BRICS Plus dla WHO (Światowej Organizacji Zdrowia). Wyeksponowano również konieczność doskonalenia innowacyjnej współpracy naukowo-technicznej i oświatowej. Zaś specjalną uwagę zwrócono na rozwijanie międzynarodowej wymiany społecznej (sławetne people-to-people exchanges), ze szczególnym uwzględnieniem kontaktów międzyparlamentarnych, międzypartyjnych, młodzieżowych, kobiecych, sportowych i in. W Deklaracji wyrażono serdeczne podziękowanie gospodarzom rosyjskim i zapowiedziano, że XVII Konferencja na

szczycie BRICS Plus odbędzie się w roku 2025 w Brazylii, naturalnie, pod ww. rotacyjnym przewodem brazylijskim.

Zakończenie i wnioski: w świetle powyższej faktografii i analizy dokładnie widać, że XVI Konferencja na szczycie BRICS Plus oznacza kardynalną jakościową zmianę modernizacyjną tej Organizacji. Jest to zmiana dwojakiego rodzaju: wewnętrzna dotycząca adaptacji do współczesnych uwarunkowań w krajach członkowskich i partnerskich oraz zewnętrzna o charakterze globalnym. W jej wyniku umocniła się bardzo poważnie rola, pozycja i funkcja Organizacji na arenie międzynarodowej oraz określone zostały precyzyjnie jej zadania w sferze rozwoju, pokoju oraz budowania lepszej przyszłości dla całego świata. Nie ma drugiej analogicznej organizacji czy instytucji na Ziemi porównywalnej do BRICS Plus i jej partnerów. Organizacja wyrwała się zdecydowanie, racjonalnie i odważnie z zaklętego kręgu impotencji powojennych oraz zimnowojennych wśród instytucji międzynarodowych wywodzących się z okresu bezpośrednio powojennego (po II wojnie światowej) i zimnowojennego. BRICS Plus wykazał, że może być inaczej, że jego nowatorski program i potężne możliwości działania są zdolne „czynić cuda” dla dobra wszystkich ludzi na Ziemi. Ww. dwojakość dotyczy także sfery funkcjonowania BRICS Plus: najpierw trzeba odrobić zgubne zaległości z przeszłości a następnie budować nową lepszą, gruntownie unowocześnioną i wspólną rzeczywistość dla wszystkich.
W obradach konferencyjnych, w przemówieniach przywódców i delegatów oraz w Deklaracji końcowej określono ogrom zadań do wykonania i spraw do załatwienia, aby naprawa zaniedbań i długofalowe cele strategiczne zostały pomyślnie zrealizowane.
Z naszą Ziemią jest trochę tak jak ze starym pałacem gotyckim popadającym w ruinę. Można go uratować, zmodernizować i odnowić przy pomocy odpowiednich projektów, starań, nakładów i - co najważniejsze - odpowiedniej woli politycznej. BRICS Plus i jego partnerzy dysponują takimi instrumentami naprawczymi - wiedzą, co i jak robić, żeby zrealizować to, co zapisano w Deklaracji. Jest w niej bardzo wiele priorytetowych zadań i celów, ale w tym opracowaniu pozwalam sobie wymienić przykładowo tylko kilka tzw. super priorytetów makro wśród mnogości pozostałych również ważnych priorytetów. Dobitnym tego świadectwem jest fakt, że kategorie Global South i Global East przewijały się złotą nicią w licznych wypowiedziach i w dokumentacji konferencyjnej. Oto one:
- skojarzenie pokoju i bezpieczeństwa z rozwojem i ze współpracą międzynarodową; - doskonalenie kontaktów BRICS Plus z EMDC (Emerging Markets & Developing Countries), czyli rynki wschodzące i kraje rozwijające się;
- umiarkowane i racjonalne rozszerzanie BRICS Plus, aby nadmierna ilość nie zaszkodziła niezbędnej jakości;
- ulepszenie systemu decydowania i zarządzania sprawami globalnymi ze zwiększeniem udziału EMDC szczególnie z Afryki;
- zrezygnowanie ze stosowania środków przymusu i przemocy w stosunkach międzynarodowych, sankcji, szantażu, terroru oraz innych metod patologicznych;
- zapewnienie globalnego bezpieczeństwa finansowego oraz zreformowanie i unowocześnienie instytucji powstałych w wyniku porozumień z Bretton Woods;
- wprowadzenie własnej waluty i de-dolaryzacja oraz wiele innych super priorytetów programowych.

Sylwester Szafarz

Deklaracja Końcowa